

Galerie erbů

držitelů Paskova

Jan Saheb | Karel Müller

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt Galerie erbů držitelů Paskova

Se záměrem trvalé výstavy věnované erbům držitelů paskovského panství na chodbách kolem atria přišel na počátku roku 2015 starosta Paskova **Petr Baďura**. Původní varianta představovala informační panely v provedení prostých skleněných klipů. Již při vlastní realizaci však vyvolávala mínění, že jde pravděpodobně jen o provizorní řešení, které si zaslouží v budoucnu obměnu na vyšší úroveň. K naplnění tohoto přání přispělo navázání kontaktu Paskova s polským městem Pszczyna vlastní- cím velmi hodnotný novobarokní zámek. Záměry obou měst v oblasti rozvoje cestovního ruchu daly základ společnému projektu financovanému s využitím evropských fondů. Jednou z jeho částí bylo také vytvoření zajímavé atraktivity, která by paskovskému zámku pomohla alespoň částečně navrátit „genia loci“ bývalého šlechtického sídla a zároveň by představovala originální výzvu k jeho návštěvě.

Oba předpoklady splňoval záměr ztvárnění erbů ve formě trvalého a zároveň atraktivního provedení. Jako materiál byl vybrán umělý kámen. Autor **Mgr. Ivo Durc** z Rajhradu vycházel z dobových předloh. Návrh každého erbu však před vlastní výrobou konzultoval s předním odborníkem na šlechtickou heraldiku v České republice **PhDr. Karlem Müllerem** z Opavy. V mnoha případech pak musel podobu erbu upravit podle jeho připomínek. Precizní a odpovědná práce Mgr. Ivo Durce však právě takto dosáhla svého cíle – vznikl ojedinělý soubor, který se může stát pro široké okolí, a to jak pro laiky, tak pro odborníky, jednou z ikon paskovského zámku.

Na tomto místě se nabízí připomenout několik dalších osob, které se na projektu, včetně vydání této doprovodné publikace, podílely. S instalací erbů pomohl autorovi kolega z Rajhradu umělecký kovář **Pavel Vaněk**. Texty k heraldice v publikaci od již zmíněného PhDr. Karla Müllera doplnil o historická fakta k jednotlivým držitelům **PhDr. Jan Saheb, Ph.D.**, z Frýdlantu nad Ostravicí. Grafickému zpracování barevných verzí erbů ve vektorové kvalitě, které doplňují v publikaci fotografie erbů z umělého kamene, se věnoval brněnský grafik **Mgr. Petr Fuchs**. Sazbu publikace připravila ostravská grafička **Anežka Špačková**. Koordinaci všech zmíněných tvůrčích členů spolu s nezbytnou administrativou zajišťovali projektový manažer **Ing. Miroslav Lysek** z Frýdku-Místku a starosta Paskova Petr Baďura. Většinu z nich jsou věnovány ke konci publikace krátké medailonky.

Přestože hodnocení mezilidských vztahů je předurčeno k subjektivnímu pohledu, je vhodné zmínit určitý důležitý úsudek. Komunikace mezi jednotlivými zmíněnými osobami se nesla v duchu kolegiálního a korektního jednání s potřebným citlivým vnímáním a respektováním názorů jiných. Až čas prokáže, jaký měl tento rys spolupráce přínos pro trvalost hodnot, které projekt vytvořil. Lze však předpokládat, že nejen po uběhnutí pěti let tzv. povinné udržitelnosti dané předpisy pro čerpání prostředků z evropských fondů, ale také po další desetiletí může být Galerie erbů držitelů Paskova trvalou součástí a vyhledávanou i respektovanou zajímavostí paskovského zámku.

Miroslav Lysek

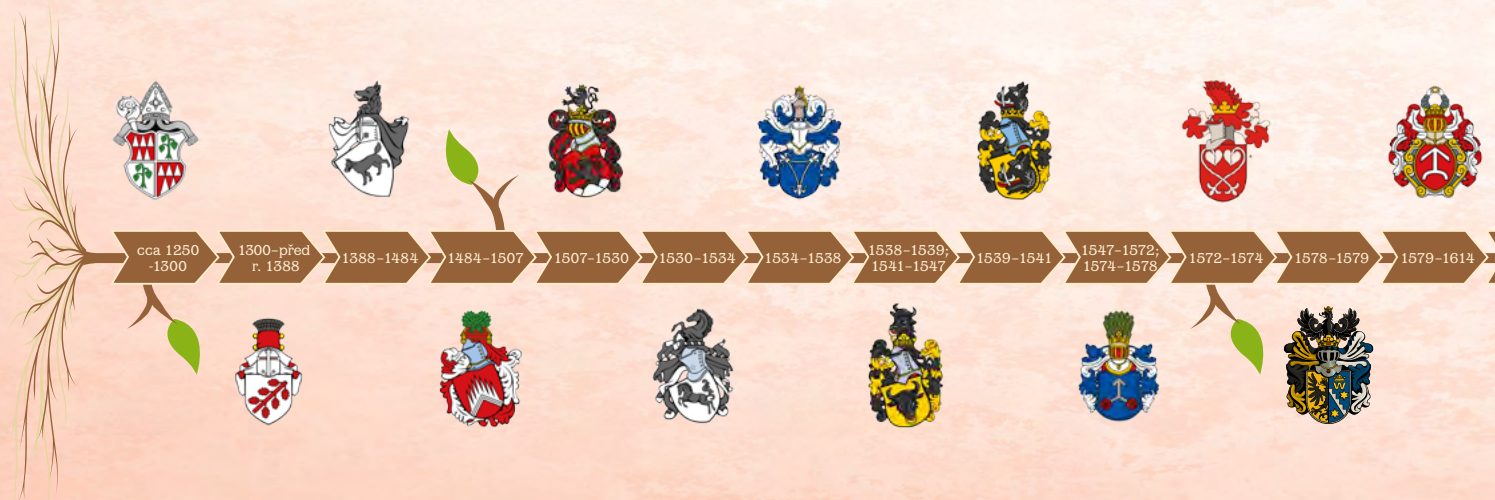

Úvod

Osada Paskov zřejmě existovala již ve 30. letech 13. století, nicméně první prokazatelnou písemnou zmínkou potvrzující její existenci je až latinská listina olomouckého biskupa Bruna ze Schaumburku (eps. 1245–1281) z 29. listopadu 1267. V textu je mj. zmíněn les „*in Paszecove*“, což lze s vysokou pravděpodobností vyložit jako zalesněnou půdu v okolí již existující osady Paskov.

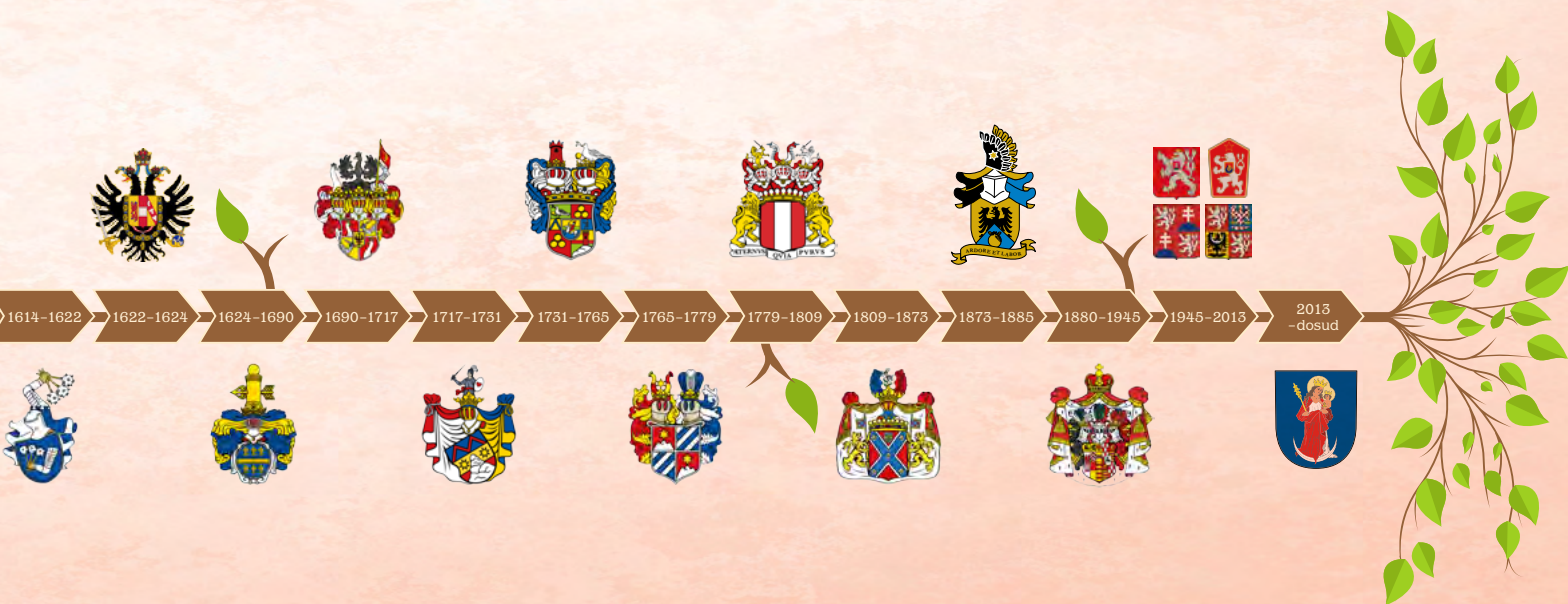
Držitelé Paskova a okolí zde v průběhu 13. století přímo nesídlili. Změna nastala v následujícím století, neboť již

v době držby Paskova rodem Stangů (1. polovina 14. století) lze předpokládat existenci tvrze. V dochovaných písemnostech je objekt panského sídla v Paskově poprvé zmíněn teprve v lenní listině z roku 1388, jejímž prostřednictvím získali Jošt, Václav a Jan z Wolfenberku Paskov s tvrzí a dvorem „*Paskaw cum pleno dominio munitiōnem et curiam*“. Původní tvrz stála nepochybně na místě současného zámku a v průběhu staletí prošla četnými přestavbami. Pozůstatky pozdněgotické stavby jsou ostatně patrnými.

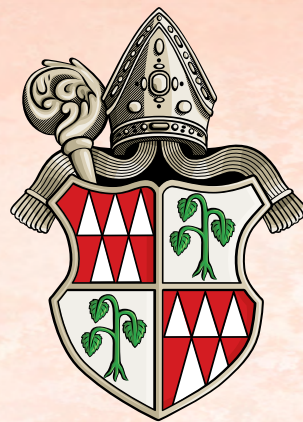

dodnes v půdorysu zámku, stejně jako relikty renesanční podoby tvrze (nálezy zbytků renesančního zdiva s omítkami ve hmotě severního křídla). Patrně na sklonku 16. století došlo k zásadní přestavbě a rozšíření původní tvrze v renesanční zámek. Během opakovaných vpádů švédských vojsk za třicetileté války (ve 40. letech 17. století) byl zámek částečně vypálen a po roce 1650 došlo k jeho přestavbě v barokním stylu. V první třetině 19. století získal objekt panského sídla v Paskově klasicistní

podobu, avšak roku 1869 postihl objekt zámku rozsáhlý požár. Při následné obnově obdržel exteriér zámeckého komplexu v zásadě současnou podobu. V roce 1945 byl zámek konfiskován státem, vyrabován místními občany, následně prošel adaptací na zdravotnické zařízení a roku 1951 zde zahájil provoz radioterapeutický ústav. V majetku státu zůstal objekt zámku až do 15. března 2013, kdy jej získalo Město Paskov.

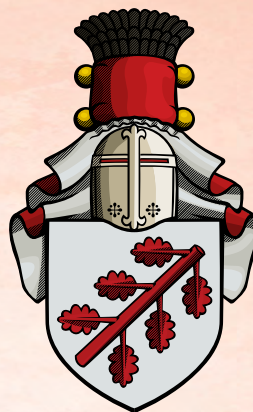
Bruno ze Schaumburku

První písemnou zmínkou potvrzující existenci Paskova je listina olomouckého biskupa **Bruna ze Schaumburku** (eps. 1245–1281) z 29. listopadu 1267. Tehdy již náležel Paskov k přímým državám této církevní instituce.

Biskup Bruno pocházel ze starobylého šlechtického rodu původem z Holštýnska. Rodové sídlo, hrad Schaumburg se nachází nad tokem řeky Vesery poblíž města Rinteln v Dolním Sasku. Bruno se narodil až jako třetí syn holštýnského a schaumburského hraběte Adolfa III. někdy mezi lety 1200–1205. Již v mládí byl předurčen k duchovní dráze, která skýtala mladším synům šlechtických rodin výrazné možnosti kariérního vzestupu. Bruno

v roce 1245 usednul na olomoucký biskupský stolec a záhy se stal oporou i předním diplomatem českých králů Václava I., a zejména Přemysla Otakara II. Do dějin Moravy se Bruno zapsal mj. rozsáhlou podporou kolonizačního procesu.

Rodový erb pánů ze Schaumburka představoval červený štít se stříbrným znamením nazývaným „kopřivový list“, které bylo později chybně zobrazováno jako skutečná kopřiva se třemi svěšenými listy.

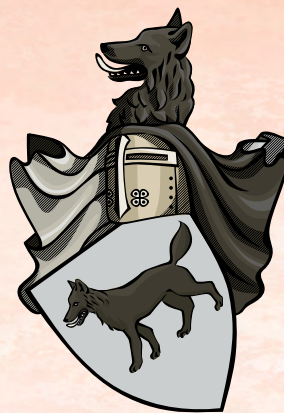

Stangové

Během episkopátu **Bruna ze Schaumburku** byly položeny základy k vytvoření rozsáhlé lenní soustavy olomouckého biskupství. Prostřednictvím jednotlivých leníků pak biskup Bruno i jeho nástupce **Dětřich z Hradce** (eps. 1281–1302) kolonizovali četná území dominia olomouckého biskupství. Výjimkou nebylo ani okolí Paskova. Ze dne 11. ledna 1300 pochází lenní listina pro **Jana** ze šlechtického rodu **Stangů**, který se stal novým držitelem Paskova a okolních lesů. Příslušníci téhož rodu již od sklonku sedmdesátých let 13. století drželi lénem také sousední Místečko.

Stangové, původem ze Saska, na Moravu přišli společně s biskupem Brunem ze Schaumburku před polovinou 13. století coby jeho družiníci a postupně se stali držiteli četných lenních držav. V průběhu druhé poloviny 14. století se Stangové z prostoru severovýchodní Moravy vytrácejí (zdejší rodová větev postupně vymřela). Rodový erb představovala šikmá větev se třemi listy na každé straně.

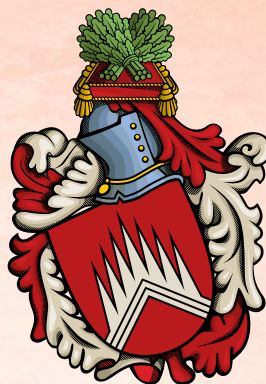
Wolfenberkové

Tzv. odumřelé léno Paskov získal do svých rukou někdy před rokem 1388 další z řady vazalů olomouckého biskupství, **Markvart z Wolfenberku**. Následně složili do rukou olomouckého biskupa **Mikuláše z Riesenburku** (eps. 1388–1397) lenní přísahu za statek Paskov Markvartovi synové **Jošt, Václav a Jan**. Nejvýznamnějšího postavení dosáhl Jošt, který se stal počátkem devadesátých let purkrabím biskupského hradu Hukvaldy. K roku 1437 držel lenní statek Paskov **Mikuláš z Wolfenberku**, který svůj osud spojil s osobností válečníka **Jana Čapka ze Sán**. Po Mikulášově smrti (někdy před rokem 1460) získala paskovský statek jeho druhá

manželka **Barbora**, která se později soudně vyrovnala s Mikulášovým synem z prvního manželství **Janem**. Po smrti Jana i Barbory vznesla nárok na držbu Paskova Jana sestra a Barbořina nevlastní dcera Machna, avšak své nároky nedokázala prosadit.

Wolfenberkové se řadili ke starým moravským vladýckým rodům usedlým původně v okolí Přerova. Rodový erb představoval kráčeující vlk.

Černohorští z Boskovic

Po smrti **Barbory z Wolfenberku** považoval tehdejší administrátor olomouckého biskupství, **Jan Filipec z Prostějova** (administrátorem v letech 1483–1490), paskovský statek za tzv. odumřelé léno, léno, takže paskovský statek byl tedy bez ohledu na jeho faktické držení Machnou z Wolfenberku udělen bratřím **Dobešovi** (1465–1493) a **Benešovi ml.** (1465–1507) **Černohorským z Boskovic**. Roku 1484 došlo dokonce k obležení paskovské tvrze vojskem tehdejšího zástavního pána Hukvald, Beneše ml. Černohorského z Boskovic. Vyhrocenou situaci vyřešil až zásah zemského hejtmana. Machna z Wolfenberku byla nucena se

Paskova vzdát a v dalších desetiletích léno drželi zmínění příslušníci rodu Černohorských z Boskovic. V roce 1499 potvrdil olomoucký biskup **Stanislav Thurzo** (eps. 1497–1540) vrchní právo nad tvrzí a městečkem Paskov zmíněnému Benešovi ml. z Boskovic.

Černohorští z Boskovic se řadili k významným a zámožným moravským panským rodům vrcholného a pozdního středověku. Rodový erb představoval v červeném štítě stříbrný hřeben. Klenot tvořily zkřížené zelené věnky na červeném polštáři. Přikryvadla byla červeno-stříbrná

Žerotínové

Po smrti **Beneše z Boskovic** v roce 1507 udělil olomoucký biskup **Stanislav Thurzo** (eps. 1497–1540) tzv. odumřelé paskovské léno příslušníkům významného moravského šlechtického rodu, **Janovi ml. ze Žerotína** a na Strážnici (1473–1530/31) a jeho bratru **Bartoloměji** (1482–1521). Vzhledem k tomu, že těžiště rodových držav Jana ml. ze Žerotína spočívalo na jihu Moravy a jeho rozsáhlé diplomatické a politické aktivity mu zamezovaly v delším pobytu na severovýchodě země, hodlal již v roce 1515 paskovský lenní statek prodat. Na frýdeckém zámku tehdy o odprodeji neúspěšně vyjednával s **Balcarem Vlčkem z Dobré Zemice**.

K prodeji paskovského léna tak došlo v souladu s vědomím biskupa Thurza teprve v roce 1530.

Žerotínové byli příslušníci starobylého moravského rodu, který byl ve třetí čtvrtině 15. století přijat do panského stavu. Rod se postupně rozvětvil a rozsahem svého pozemkového vlastnictví se v předbělohorském období řadil se k nejmajetnějším v zemi. Rodový erb představoval v červeném štítě černý korunovaný lev vyrůstající ze stříbrného trojvrší. Klenot tvořil vyrůstající černý korunovaný lev. Přikryvadla byla černo-červená.

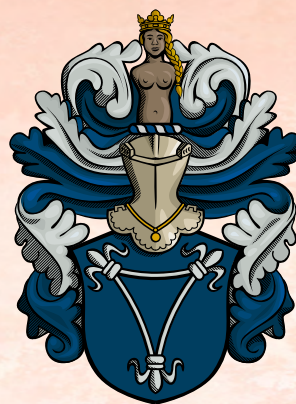
z Kadaně

Novým držitelem paskovského lenního statku, tvořeného kromě Paskova rovněž obcemi Hrabovou, Hrabůvkou, Novou Bělou, Krmelínem a Žabní, se roku 1530 stal **Ladislav z Kadaně**. Přikoupením paskovského statku, který získal za 9 000 moravských zlatých, rozšířil svou pozemkovou držbu na severovýchodě Moravy (držel ještě biskupská léna Starou Bělou a Zábřeh). Vzhledem k dluhům váznoucím na paskovském lénu (Ladislav do své smrti v roce 1533 splatil pouhou devítinu kupní ceny), byl jeho nejstarší syn **Bernard z Kadaně** se svými bratry **Zikmundem**, **Centuriem** a **Janem** roku 1534 nucen Paskov uvést do zástavy věřitelům. Následným prodejem paskovského statku mohlo

dojít k úhradě dlužné částky i dalších četných finančních pohledávek, které po sobě zanechal jejich otec. Epizoda držby Paskova tímto šlechtickým rodem byla u konce.

Vladycký rod s přídomkem z Kadaně pocházel z dnes neznámé Kadaně (vyloučit lze shodu s Kadaní v severních Čechách). Na historické scéně severovýchodní Moravy se jeho příslušníci objevili počátkem 16. století a vyskytovali se v okruhu leníků olomouckých biskupů. Erb rodu z Kadaně představoval kůň ve skoku.

Jan Skála z Doubravky a Hradiště

Jedním z věřitelů zemřelého vladyky **Ladislava z Kadaně** byl také sekretář tehdejšího olomouckého biskupa **Stanislava Thurza** (eps. 1497–1540), rytíř **Jan Skála z Doubravky a Hradiště**. Vzhledem k jeho rozsáhlým aktivitám ve službách biskupa i stabilizovaném finančním zabezpečení nikoho příliš nepřekvapilo, že paskovský lenní statek nakonec pro sebe ze zástavního držení ostatních věřitelů vykoupil právě on. Kupní smlouva ve výši 4 000 kop českých grošů byla za přítomnosti lenního seniora (biskupa Thurza) a dalších představitelů olomouckého biskupství uzavřena v Kroměříži dne 30. září 1534. Jan Skála z Doubravky, který na paskovskou tvrz poté prakticky vůbec nezavítal a panství spravoval prostřednictvím úředníka, držel paskovské léno pouhé čtyři roky. V roce 1538 totiž směnil paskovské panství s českomoravským magnátem **Janem z Pernštejna**.

Jan Skála pocházel z katolického měšťanského rodu z Plzně. Do rytířského stavu byl povýšen teprve díky službám, které prokazoval olomouckému biskupovi Thurzovi. Stalo se tak v roce 1517 u příležitosti korunovace českého krále **Ludvíka Jagellonského**. Zároveň byl přijat do erbovního strýcovství **Kašparem Eberštejnem z Hradiště** (u Plzně), od čehož začal na základě královského majestátu odvozovat svůj predikát „z Doubravky a Hradiště“.

V roce 1541 byl zvolen olomouckým biskupem (znám v polatinštěné podobě jako Jan Dubravius). Erb Eberštejnů z Hradiště představoval v modrém štítě stříbrný trojhran s liliemi na hrotech. Klenot tvořily vyrůstající korunovaná bezruká mouřenínka se zlatými vlasy. Příkryvadla byla modro-stříbrná.

Jan z Pernštejna

Dne 28. září 1538 získal paskovské panství přední moravský šlechtic **Jan z Pernštejna**. Za Paskov postoupil předchozímu držiteli Paskova **Janu Skálovi z Doubravky a Hradiště** směnou své panství Dědice poblíž Vyškova. Tato transakce byla potvrzena olomouckým biskupem **Stanislavem Thurzem** (eps. 1497–1540), přičemž Paskov (výměnou za Dědice) definitivně pozbyl svého postavení lenního statku a stal se tzv. alodním neboli svobodným majetkem. V praxi to znamenalo, že s ním jeho majitelé mohli napříště nakládat již bez svolení olomouckých biskupů. Majetková transakce v roce 1538 se zdála být velmi výhodnou pro obě strany. Zatímco předchozí držitel Paskova získal v podobě Dědic statek ležící blíže epicentra politického dění (sám se pohyboval velmi často mezi Olomoucí, Kroměříží a Brnem), Jan z Pernštejna získkem Paskova uskutečnil záměr získat na hranici Moravy a Slezska vlastní državu. Vzhledem k tomu, že v letech 1528–1545 vykonával regentskou správu

sousedního Těšínského knížectví za nezletilého knížete **Václava III. Adama**, totiž spatřoval v paskovském statku strategickou základnu na trase ze svých moravských panství do Těšína. Jan z Pernštejna držel Paskov do roku 1547, a to s výjimkou krátké epizody let 1539–1541. Právě v tomto období se i díky podpoře vrchnosti v Paskově prosadila reformace.

Pernštejnové byli příslušníci starobylého panského rodu, jehož rozsáhlá majetková základna se v 15. a 16. století koncentrovala jak v Čechách, tak na Moravě. Příslušníci rodu zastávali významné funkce ve stavovské společnosti obou zemí a aktivně se podíleli rovněž na diplomatických aktivitách českých panovníků z rodu Jagellonců i Habsburků. Rodový erb představovala ve zlatém štítě černá zubří hlava se zlatou houžví. Klenot tvořily černá zubří hlava se zlatou houžví. Přikryvadla byla černo-zlatá.

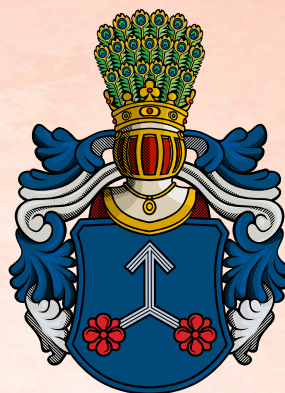
Jaroslav ml. ze Šelmberka

V roce 1539 se paskovské panství stalo majetkem **Jaroslava ml. ze Šelmberka**. Důvody této překvapivé transakce, kdy **Jan z Pernštejna** pouhý rok po zisku Paskova „*dědičně se všim příslušenstvím dáti ráčil*“ své nově nabyté zboží uvedenému šlechtici, lze spatřovat snad v jeho okamžité finanční tísní (převod mohl souviset s umorováním Pernštejnových dluhů). Nicméně s Jaroslavem ml. ze Šelmberka pojil Jana z Pernštejna rovněž vzdálený příbuzenský svazek (jeho druhá manželka **Hedvika** byla sestřenicí Jaroslava ml. ze Šelmberka), i bezesporu nadstandardní vztahy a výkon četných diplomatických a zprostředkovatelských služeb v rámci tzv. klientské sítě. Vyloučit proto nelze ani variantu, že Jaroslav ml. ze Šelmberka získal Paskov od svého mecenáše darem jako odměnu za prokázané služby. Na to ostatně poukazuje i formulace v textu závěti Jaroslava ml. ze Šelmberka, že Paskovem disponoval „*z milosti a darmo od je[ó] [milos]ti*

pána z Pernšt[ejn]a“. Nový držitel se ze zisku paskovského statku ovšem příliš dlouho neradoval. Jelikož počátkem roku 1541 bezdětný zemřel, vykoupil tzv. odumřelý statek do svých rukou opět Jan z Pernštejna. Finanční hotovost přitom byla použita především k umoření všech dlužných pohledávek zemřelého, část však měla v souladu se Šelmberkovou závětí připadnout v podobě fundací ního kapitálu paskovskému „*knězi strany pod obojí*“.

Šelmberkové byli příslušníci starobylého panského rodu, jehož příslušníci drželi majetky jak v Čechách, tak na Moravě. Vrcholu moci rod dosáhl během poloviny 16. století, avšak ještě před koncem téhož století rod po meči vymřel. Rodový erb představovala ve zlatém štítě černá kančí hlava. Klenot tvořila černá kančí hlava. Přikryvadla byla černo-zlatá.

Čelové z Čechovic

Ani po opětovném zisku paskovského statku **Janem z Pernštejna** (počátkem roku 1541) nedržel tento šlechtic Paskov příliš dlouho. Roku 1545 totiž skončilo jeho téměř dvě desetiletí trvající poručnictví nad nezletilým těšínským knížetem **Václavem III. Adamem**, čímž pozbyla držba moravského panství v bezprostředním sousedství Těšínského knížectví svůj význam. Nejpozději někdy během druhé poloviny roku 1547 tedy Jan z Pernštejna prodal paskovské panství **Janu Čelovi z Čechovic** (do zemských desk byl tento majetkový převod zapísán při zasedání zemského soudu v Olomouci v lednu 1548). Paskovský statek mu ostatně Pernštejn nabízel ke koupi už v průběhu roku 1543. Jan Čelo z Čechovic pro něj nebyl neznámou osobou. V době jeho regentské správy Těšínského knížectví totiž zastával úřad zemského kancléře a byl s knížecím poručníkem ve velmi úzkém kontaktu. Ostatně, právě jemu Jan z Pernštejna předal všechny výkonné pravomoci spojené se správou

Těšínského knížectví. Po smrti Jana Čela z Čechovic v roce 1557 vykonávala krátce správu paskovského statku jeho manželka **Anna, rozená Sedlnická z Choltic**, po níž Paskov převzal Janův bratr **Jiří**, který podobně jako on držel v zástavě od těšínských knížat sousední frýdecko-místecké panství. Na přelomu 50. a 60. let 16. století vystupují jakožto epizodní držitelé Paskova rovněž jeho synovci **Mikuláš** a **Jiří ml. Čelové z Čechovic**. V roce 1567 se novým pánem na Paskově stal jejich bratr **Kašpar Čelo z Čechovic**. Nepříliš dobrá finanční situace jej však přiměla dne 23. dubna 1572 uvést paskovské panství do dvouleté zástavy **Janu Stošovi z Kounic**, jemuž dlužil 10 000 moravských zlatých. V průběhu let 1572–1574 tedy plynuly veškeré výnosy paskovského statku na umoření uvedeného dluhu. Poté se Paskov vrátil zpět do rukou Kašpara Čela z Čechovic, který državu o tři roky později prodal **Ondřeji Dudičovi z Hořovic**.

Čelové z Čechovic byli příslušníky vladýckého rodu původem ze Slezska. Během druhé poloviny 15. a v první polovině 16. století získal rod početné drobné majetky v Těšínském knížectví. Po sporu s knížetem Václavem III. Adamem v padesátých letech 16. století se rod definitivně přesunul na Moravu, kde už dříve získal některé državy (včetně Paskova). Rodový erb představovala

v modrém štítě stříbrná střela s červenými růžemi na dvou koncích. Klenot tvořilo znamení ze štítu (nebo paví kyta). Přikryvadla byla modro-stříbrná.

Dudič z Hořehovice

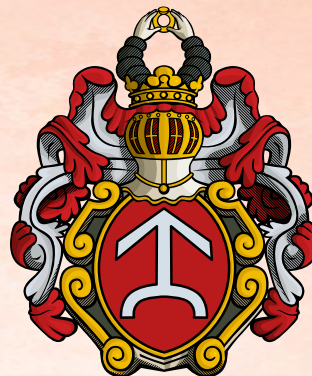
V roce 1577 koupil paskovské panství za 21 500 slezských zlatých **Ondřej Dudič z Hořehovice** (do zemských desk byla transakce zpětně zapsána až při zasedání zemského soudu v Olomouci v lednu 1580). Na rozdíl od mnoha dřívějších držitelů Paskova, kteří sem mnohdy zavítali jen na přechodnou dobu, povýšil Ondřej Dudič z Hořehovice zdejší tvrz na své stálé sídlo. Z hlediska paskovských mikrodějin je tento fakt o to významnější, že tento aristokrat se ve všech ohledech vymykal zdejším lokálním měřítkům. Před svým příchodem na Moravu působil v nejvyšších kruzích katolické církve, účastnil se mj. jednání Tridentského koncilu a později stál v čele biskupství se sídlem v Kninu (Knin, Chorvatsko) a v uherském Pětikostelí (Pécs, Maďarsko). Kritika celibátu jej však nakonec přiměla složit biskupský úřad a vystoupit z řad katolické církve. Následně

konvertoval k Jednotě bratrské, kterou aktivně podporoval i za svého pobytu v Paskově. Nadále se věnoval diplomatickým aktivitám při polském královském dvoře, kde působil coby vyslanec císaře **Maxmiliána II.** Roku 1565 se oženil se dvorní dámou polské královny, **Reginou Šasovou**. Dudičův neobyčejný rozhled dokresluje jeho čilá korespondence s předními humanisty a osobnostmi tehdejší vědy. Z doby jeho pobytu v Paskově se např. dochoval celý soubor vzájemné korespondence s astronomem **Tychem de Brahe**. Pobyt v provinčním Paskově představoval z hlediska osobnosti Dudičova formátu jednoznačně ústup do ústraní. Potřeba návratu do víru veřejného dění a vysoké politiky jej tedy velmi brzo přiměla k přesunu do slezské metropole Vratislavi (Wrocław, Polsko). Paskovské panství tak roku 1579 opět změnilo majitele.

Ondřej Dudič z Hořehovice pocházel ze starobylého šlechtického rodu usazeného původně v Chorvatsku a Slavonii, později v Uhrách. V polovině 60. let 16. století se přesunul nejprve do Čech a později na Moravu, kde v roce 1577 obdržel inkolát. O sedm let později (1584) byl rovněž povýšen do panského stavu. Rodový erb představoval zlato-modře polcený štít, v pravém poli zleva vynikající polovina černé korunované orlice,

v levém poli kosmé stříbrné břevno nahoře s pěti stupni, provázené dvěma zlatými hvězdami, nahoře korunované stříbrné písmeno W. Klenot tvořila vyrůstající černá korunovaná orlice. Přikryvadla byla černo-zlatá a modro-stříbrná.

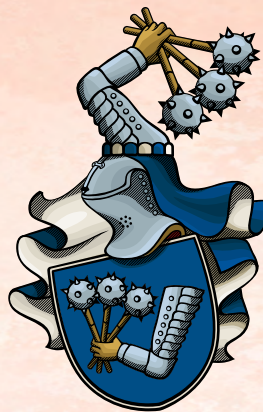
Syrakovští z Pěrkova

Kupní smlouvou uzavřenou na zdejší tvrzi dne 24. dubna 1579 přešel paskovský statek do rukou katolíka **Ctibora Syrakovského z Pěrkova** (do zemských desk byla transakce intabulována až při zasedání zemského soudu v Olomouci v lednu 1580). Nový držitel Paskova vlastnil rovněž nedaleký lenní statek Starou Ves s renesančním zámekem, kde trvale sídlil. Vzhledem k tomu, že v Paskově stála dosud pouze skromnější tvrz, Ctibor Syrakovský přirozeně neuvažoval o přenesení svého sídla na nově získané panství. Ačkoliv do Paskova poměrně často zajížděl, přímou správu statku vykonával jím pověřený úředník. Svůj kariérní a společenský vzestup Ctibor Syrakovský z Pěrkova spojil s osobností olomouckého biskupa **Viléma Prusinovského z Víckova** (eps. 1566–1572). Od roku 1568 byl jeho komorníkem a v roce 1571 se sňatkem s biskupovou sestrou **Alenou** stal dokonce švagrem hlavy moravské katolické církve. Kromě dlouholetého působení v úřadu

přisídícího manského soudu byl činným rovněž na poli zemského stavovského fóra. Od roku 1579 až do své smrti dne 8. září 1600 zastával úřad nejvyššího zemského písaře Markrabství moravského. Za Ctibora Syrakovského došlo k přestavbě a rozšíření původní paskovské tvrze v renesanční zámek. Dědicem Paskova se stal Ctiborův nejstarší syn **Hynek Syrakovský z Pěrkova**. Po svém otci rozhodně nezdědil uvážlivost a šetrnost, takže jeho nehospodárný život vyvrcholil po jeho smrti (†28. července 1614) odprodejem zadluženého paskovského panství.

Vladycký rod Syrakovských z Pěrkova pocházel z polského království, na Moravě se jeho příslušníci objevují teprve okolo roku 1540. Rodový erb představovala v červeném štítě stříbrná střela. Klenot tvořily vztyčené ruce v modrých rukávech držící zlatý prsten. Přikryvadla byla červeno-stříbrná.

Cedlarové z Hofu

Bratři zadluženého **Hynka Syrakovského z Pěrkova**, **Jan a Ctibor ml.**, byli nuceni vzhledem k objemu pohledávek zesnulého prodat paskovské panství, jehož novou majitelkou se dne 28. září 1614 stala **Kateřina Onšíková z Bělkovic**. Ta z Paskova vypudila katolického faráře, dosazeného sem za Syrakovských, následně pak panství postoupila svému blízkému příbuznému, protestantovi **Kryštofu Cedlarovi z Hofu** na Zlíně a Otrokovcích. Nový držitel do Paskova příliš často nezajížděl. Během stavovského povstání, k němuž se Morava přidala až v roce 1619, vystupoval Kryštof Cedlar aktivně na straně vzbouřených protestantských stavů, dokonce se stal členem tzv. direktorské vlády. Smrt jej zastihla koncem roku 1619 ve víru zjitřených událostí ještě před definitivní porážkou povstání. Paskov zdědila Kryštofova

sestra **Anna Cedlarová z Hofu**, která po roce 1620 zakusila v plné míře represivní opatření vítězného císaře Ferdinanda II. vůči zpronevěřilým stavům. Paskovské panství jí bylo zkonfiskováno ve prospěch císařské komory, která jej roku 1623, rok po Anině smrti, nabídla k prodeji zájemcům z řad katolické šlechty.

Rytířský rod Cedlarů z Hofu neznámého původu se na Moravě objevuje během druhé poloviny 15. století. Vrcholu moci (soudě na základě držby pozemkového majetku) dosáhl ve druhém desetiletí 17. století. Rodový erb představovalo v modrém štítě obrněné rameno držící tři řemdihy přirozené barvy. Klenot tvořilo zbrojné rameno držící tři řemdihy. Přikryvadla byla modro-stříbrná.

Bruntálští z Vrbna

Zájem o paskovské panství projevil již během roku 1621 rytíř **Karel Alexandr Skal z Grünberka**, synovec **Kryštofa Cedlara z Hofu**, který během stavovského povstání na rozdíl od svého strýce zachoval věrnost Habsburkům. Přestože dvorská komora (v jejíž prospěch bylo panství konfiskováno) pověřila během roku 1623 sjednáním závěrečných podmínek prodeje moravského gubernátora, olomouckého biskupa, kardinála **Františka z Ditrichštejna** (eps. 1599–1636), z transakce nakonec sešlo. Do hry totiž vstoupili dva movití zájemci z řad exponentů habsburské politiky. Během roku 1624 se o koupi Paskova ucházel císařský komoří hrabě **Karel Strassoldo**, který nakonec neuspěl v konkurenci plukovníka císařské armády, hraběte **Václava Bruntálského z Vrbna**. Dne 30. května 1624 rozhodla dvorská komora o prodeji Paskova právě jemu. Eminentní zájem Václava Bruntálského o získání Paskova souvisel zřejmě

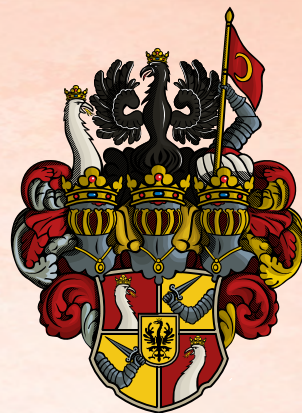
s jeho držbou sousedního zábřežského léna. Zamýšlené spojení obou statků v jeden větší hospodářský celek se totiž brzy ukázalo jako velmi výhodný krok (Zábřeh přitom nepozbyl status léna olomouckého biskupství). Nový držitel Paskova sídlil na zámku ve Fulneku a nově zakoupenou državu spravoval prostřednictvím úředníka. Vzhledem k jeho zaneprázdnění vojenskou službou v probíhající třicetileté válce zasahovala do správy rodinných statků (k nimž náležely rovněž Studénka, či Brandýs nad Orlicí) Václavova první manželka, **Eliška Polyxena** rozená **Dembinská z Dembině**. Ve 40. letech 17. století byl Paskov včetně zdejšího zámku opakovaně vypálen švédskými vojsky. Obnovy se zámek dočkal až v 50. letech 17. století za nového držitele, **Jana Františka Bruntálského z Vrbna**, který statek zdědil po smrti otce roku 1649. Až do dosažení plnoletosti v roce 1655 vykonávala poručnickou správu jeho matka Eliška

Polyxena. Už dva roky poté zvažoval Jan František prodej Paskova, který se nakonec uskutečnil až roku 1690, kdy panství přešlo do rukou Oppersdorfů.

Bruntálští z Vrba byli příslušníky významného panského rodu původem ze Slezska. Během 15. a 16. století získali mnohé statky rovněž na Moravě. Rodový erb

představovalo v modrém štítě zlaté břevno provázené nahoře i dole třemi zlatými liliemi. Klenot tvořil zlatý sloup prostřelený zleva zlatou střelou. Přikryvadla byla modro-zlatá.

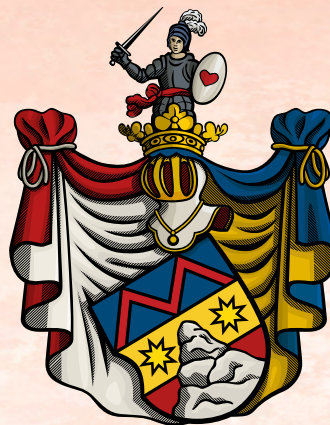
z Oppersdorfu

Kupní smlouvou ze dne 5. září 1690 se novým majitelem paskovského panství stal hrabě **Fridrich z Oppersdorfu**, který tak rozšířil pozemkový majetek rodu na moravsko-slezském pomezí. Fridrichův synovec **František Eusebius** totiž držel nedaleké slezské frýdecké panství. Podobně jako předchozí držitelé, ani Fridrich z Oppersdorfu v Paskově trvale nesídlil. Svoji kariéru budoval v rámci zemské správy, v letech 1679–1697 zastával úřad nejvyššího sudího Markrabství moravského, později byl nejvyšším zemským komorníkem. Již v roce 1694, pět let před svou smrtí, předal Paskov svému synovi (zakladateli obce Oprechtice) **Františkovi Josefovi z Oppersdorfu**, který sem trvale přesídlil. Ten držel paskovské panství až do své smrti v roce 1714, kdy ho jakožto bezdětný odkázal své manželce **Anně Františce** rozené **Henckelové z Donnersmarku**. Pozůstalostní řízení po zemřelém se však značně protáhlo (definitivně uzavřeno bylo až roku 1759). Vzhledem k jeho značným dluhům,

jejichž výše činila celkem 87 100 zlatých, navíc došlo již v roce 1717 k vynucenému odprodeji paskovského panství.

Oppersdorfové byli příslušníky panského a posléze hraběcího rodu původem ze Slezska. V 16. století získali majetky rovněž v Čechách a během 17. století také na Moravě. Rodový erb představoval čtvrcený štít se středním zlatým štítkem s černou korunovanou orlicí. V 1. a 4. červeném poli do středu obrácená stříbrná korunovaná supí hlava s krkem, ve 2. a 3. zlatém poli do středu obrácené obrněné rameno s mečem přírodné barvy. Klenoty tvořily 1. doleva vyrůstající stříbrná korunovaná supí hlava s krkem; 2. černá korunovaná orlice, 3. z turbanu vyrůstající obrněné rameno držící červený praporec se zlatým půlměsícem. Přikryvadla byla 1. červeno-stříbrná; 2. černo-zlatá; 3. červeno-zlatá.

Filip Ignác z Hochu

Dluhy po hraběti **Františkovi Josefovi z Oppersdorfu** zapříčinily, že podstatná část jeho majetku byla zemskými úřady zastavena a prostřednictvím jejich prodeje formou veřejné dražby byly postupně veškeré pohledávky umořeny. V dražbě koupil dne 15. března 1717 paskovské panství za značně podhodnocenou cenu 74 000 zlatých rytíř **Filip Ignác z Hochu** na Okříškách a Pokojovicích. Kupní kontrakt ovšem podléhal císařské ratifikaci, takže do zemských desk byl převod zapsán oproti zvyklostem s určitým zpožděním. Panství tehdy tvořilo městečko Paskov se zámekem, dále vsi Paskov, Žabeň, Krmelín, Nová Bělá, Hrabová a Oprechtice. Statek disponoval rovněž vrchnostenskými podniky v čele s pivovarem, sladovnou, vinopalnou, dvorem, mlýnem, sýpkami a chmelníkem. V bezprostředním okolí zámku se tehdy nacházela zámecká zahrada s oranžerií, ale i skleníky pro cizokrajné okrasné rostliny. Roku 1731 se rozhořel starý spor o hranice paskovského panství na řece

Ostravici se sousedním šenovským panstvím ležícím na slezském břehu řeky. Tato okolnost zřejmě výrazně přispěla k rozhodnutí Filipa Ignáce z Hochu prodat tuto neklidnou državu na samé hranici Moravy se Slezskem.

Rytířský rod z Hochu pocházel z řad domácích moravských šlechty. Erb rodu představoval třikrát dělený štít, v horním modrém poli dvě červené krokve vedle sebe, dole uprostřed spojené, ve středním zlatém poli dvě zlaté (*sic!*) osmihroté hvězdy, ve spodním červeném poli stříbrná skála vyrůstající do středního pole. Klenot tvořil obrněný bezvousý mladík s přílbou ozdobenou dvěma stříbrnými pštosími pery. V pravici drží tasený meč, v levici stříbrný štít s červeným srdcem. Kolem pasu má obtočen červený pás, jehož konec vlaje doprava. Přikryvadla byla červeno-stříbrná a modro-zlatá.

von Rebentisch

Ještě před vyřešením hraničních sporů došlo ke změně vlastníků Paskova. Novým držitelem panství se stal svobodný pán **Samuel František von Rebentisch**, rada císařské dvorské komory. Kupní smlouva ve výši rovných 100 000 zlatých byla uzavřena dne 16. května 1731. Samuel František von Rebentisch v Paskově nesídlil, neboť kariéra ve službách Habsburků jej směřovala především do Uher. Necelé tři roky po zisku Paskova, v lednu 1734, Samuel František von Rebentisch v sedmihradském městě Hermannstadt (Sibiu, Rumunsko) zemřel a osiřelé panství zdědila vdova, hraběnka **Marie Pavla** rozená **von Fürstenbusch**. Na rozdíl od svého zemědělského manžela trvale sídlila na zdejší zámku. Zvýšenou pozornost věnovala zvelebení paskovského kostela, jehož mobiliář rozšířil i hraběnkou vlastnoručně malovaný obraz Madony. Před svou smrtí v roce 1758 (hraběnka byla pohřbena v paskovském kostele) ustanovila za univerzální dědice své čtyři děti, **Jana Karla**,

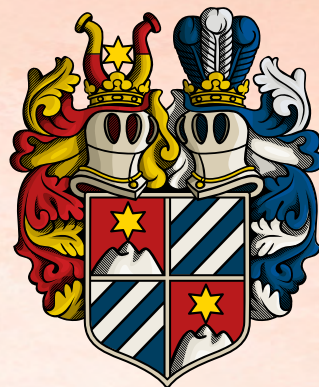
Achatia, **Cecilii** a **Marii Florimundu**. Paskovské panství následně převzal **Achatius von Rebentisch** s tím, že svým sourozencům vyplatí jejich dědičné podíly. Achatius působil v zemské správě, v níž zastával úřad uherskohradištského krajského hejtmána. Vzhledem k rozmařilému životu však brzy zabředl do značných dluhů a na paskovský statek byla již roku 1763 uvalena vojenská exekuce kvůli nezaplacení válečných kontribucí (v letech 1756–1763 probíhala tzv. sedmiletá válka mezi habsburskou monarchií a Pruskem). Situace vyvrcholila následným prodejem Paskova v roce 1765.

Šlechtický rod svobodných pánů von Rebentisch se na Moravě objevuje v souvislosti s proměnou původní domácí aristokracie po třicetileté válce a v průběhu 18. století. Rodový erb představoval čtvrcený štít se středním štítkem. Štítek zlato-zeleno-modře dělený, v něm na stříbrném koni muž v červeném uherském kroji a zlatých

botách s tasenou šavlí. 1. pole zeleno-zlatě dělené, nahoře stříbrná holubice se zelenou snítkou v zobáku, držící v pravém pařátu zlatou kouli, dole modrá krokev. 2. pole červeno-modře dělené, nahoře tři (2, 1) zlaté koule, dole obrněný muž s taseným mečem. Ve 3. červeném poli tři (2, 1) zlaté kotouče. 4. pole zlato-červeno-zeleně dělené, v něm na skále červená věž s jedním oknem a čtyřmi

modrými koulemi na stínkách. Klenoty tvořily 1. červená věž s jedním oknem a čtyřmi modrými koulemi na stínkách; 2. holubice se zelenou snítkou v zobáku, držící v pravém pařátu zlatou kouli. Přikryvadla byla 1. modro-stříbrná; 2. modro-zlatá.

Pamesberger von Kettenburg

Dne 14. září 1765 koupil od zadluženého **Achatia von Rebentisch** paskovské panství za sumu 125 000 zlatých olomoucký velkoobchodník, směnárník a průmyslník, **Karel Pamesberger von Kettenburg**. Nový držitel Paskova pocházel z měšťanské kupecké rodiny a teprve prostřednictvím vlastního kapitálu i oddanosti Habsburkům, kterou prokázal v průběhu sedmileté války, dosáhl roku 1762 povýšení do rytířského stavu. Jeho ryze podnikatelský duch (od něhož byla původní šlechta často velmi vzdálena) byl zřetelný i ve vztahu k zakoupené državě, na níž pochopitelně nesídlil. Náboženský mecenáš a patriarchálnější přístup k poddaným nahradil úpornou snahou za každou cenu vyzískat z paskovského panství co největší objem finančních prostředků, a to bez ohledu na hospodářský útlak poddaných. V letech 1773–1774 se situace vyostřila do té míry, že došlo ke vzpouře poddaných a situaci musel vyřešit až zásah přerovského krajského hejtmána. Ten nařídil regulaci neúměrných robot i zmírnění dalších poddanských

povinností. Rytíř Karel Pamesberger von Kettenburg zemřel v Olomouci dne 21. května 1776 a dědičkou Paskova se stala jeho žena **Anna Marie Kateřina Pamesberger von Kettenburg**. Právní kroky k faktickému převzetí dědictví se ovšem protáhly na celé dva roky, takže vdova se nakonec držby Paskova vzdala a ve své závěti z 21. srpna 1778 statek odkázala své dceři z prvního manželství, **Františce Gruberové**, provdané **Lindnerové** a jejímu synovi z druhého manželství, **Jáchymu Stroblovi**. Jelikož dědička nedisponovala na Moravě inkolátem (šlechtickým obyvatelským právem s možností vlastnit v zemi pozemkový majetek), byl Paskov již následujícího roku 1779 prodán.

Rodový erb představoval čtvrcený štít. V 1. a 4. červeném poli na skále přirozené barvy zlatá hvězda, 2. a 3. pole pětkrát stříbrno-modře šikmo dělené. Klenoty tvořily 1. zlatá hvězda mezi zlato-červeně a naopak dělenými buvolími rohy; 2. tři pštrosí pera, stříbrné mezi modrými. Příkryvadla byla 1. červeno-zlatá; 2. modro-stříbrná.

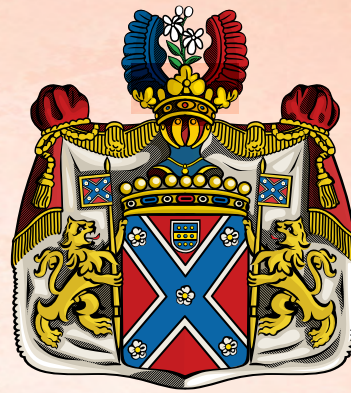
Mitrovští z Nemyše

Paskovské panství přešlo roku 1779 opět do rukou příslušníka starobylého šlechtického rodu, **Josefa Antonína Františka Mitrovského z Nemyše**. Kupní smlouvou uzavřenou dne 29. října 1779 se hrabě Mitrovský zavazoval vyplatit za Paskov původní majitele sumu 125 000 zlatých. Josef Antonín František Mitrovský spojil svoji kariéru se službou v habsburské armádě, v níž dosáhl hodnosti generála polního zbrojmistra. Vyznamenal se jak v průběhu sedmileté války, tak při protitureckém tažení v letech 1788–1791. Na paskovský zámek trvale přesídlil teprve na sklonku života. Jeho rezidenci osobně navštívili například generál **Ernst Gideon Laudon**, či arcivévoda **Karel Habsburský**, pozdější vítěz nad **Napoleonem** v bitvě u Aspern (21.–22. května 1809). V období držby Paskova hrabětem Josefem Antonínem Františkem Mitrovským vznikly na panství parcelací vrchnostenských dvorů nové osady Světlov, Starý Dvůr a Mitrovce. Bezdětný

hrabě zemřel na paskovském zámku dne 2. března 1808 a byl pochován na hřbitově u zdejšího kostela. Ve své poslední vůli ustanovil univerzálním dědicem svého synovce, pročesky smýšlejícího obrozence, hraběte **Antonína Fridricha Mitrovského z Nemyše**. Ten však neprojevil o držbu Paskova zájem a obratem statek nabídl k prodeji, k němuž došlo již v lednu 1809.

Mitrovští z Nemyše byli členy starobylého rytířského, později panského rodu původem z Čech. Později se jedna z větví přesunula na Moravu. Rodový erb představoval v červeném štítě stříbrný kůl. Klenoty tvořily 1. doleva obrácený vyrůstající zlatý lev držící v levé tlapě stříbrný meč; 2. stříbrno-červeně a naopak děleně buvolí rohy, v ústí a na vnější straně postrkané sedmi hroty kopí přirozené barvy; 3. vyrůstající tygr přirozené barvy, držící v pravé tlapě stříbrný meč. Příkryvadla byla červeno-stříbrná. Štítonoše představovali dva zlatí odvrácení lvi.

Saint Genois d'Anneaucourt

Paskovské panství koupil dne 8. ledna 1809 za 600 000 zlatých svobodný pán **Filip Ludvík Saint Genois d'Anneaucourt**. Zarážející výše kupní ceny přitom nevypovídá ani tak o výhodnosti prodeje, jako spíše odráží inflaci způsobenou válečnými poměry (Napoleonské války). Nový držitel zakoupením Paskova rozšířil svou pozemkovou držbu v oblasti moravsko-slezského pomezí, neboť v sousedním Těšínském knížectví vlastnil statky Řepiště a Velké Kunčice (Ostrava-Kunčice). Paskovský zámek, který v příštích letech prošel klasicistní úpravou, byl za filantropa Filipa Ludvíka Saint Genois d'Anneaucourt obohacen o rozsáhlou knihovnu, ale i sbírku mincí (od antiky po jeho současnost). V předvečer zhroucení feudálních poměrů, celých 11 let před svou smrtí, předal Filip Ludvík roku 1846 paskovské panství svému synovi, svobodnému pánovi **Mořici Janu Nepomukovi Saint Genois d'Anneaucourt**. Roku 1869 postihl paskovský zámek požár, takže v následujících letech procházel

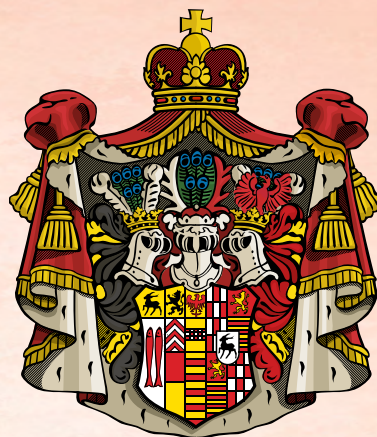
náročnou obnovou. Ve změněných společenských podmínkách po nástupu občanské společnosti se Mořic Jan Nepomuk rozhodl roku 1873 paskovský velkostatek kromě zámku a zámecké zahrady na 12 let pronajmout císařskému dvornímu sekretáři **Jakubu von Baldass**. Ještě před uplynutím nájemní lhůty, roku 1880, však byl veškerý majetek bývalého paskovského panství prodán novému vlastníkovvi.

Rod Saint Genois d'Anneaucourt pocházel z henegavského hrabství v dnešní Belgii. Během 17. století získal rod majetky rovněž ve Slezsku a na Moravě. Rodový erb představoval v červeném štítě modrý, stříbrně lemovaný ondřejský kříž, v něm uprostřed a v ramenech pět stříbrných růží s červenými semeníky. Mezi horními rameny kříže modrý, stříbrně lemovaný štítek se zlatým břevnem se třemi modrými kotouči, provázeným nahoře i dole třemi zlatými kotouči. Klenot tvořily dvě stříbrné přirozené

lilie na zeleném stonku s listy mezi rozevřenými křídly, modrým a červeným. Přikryvadla byla červeno-stříbrná na způsob pláště. Štítonoše představovali dva zlatí lvi držící na zlatých dřevcích odvrácené praporec s listy se

zlatými třásněmi opakujícími erbovní znamení bez štítku. Vše spočívá na červeném plášti podšitým hermelínem splývajícím z hraběcí koruny.

von Stolberg zu Stolberg

V říjnu 1880 se novým vlastníkem paskovského zámku i velkostatku stal hrabě **Vintř (Günther) Stolberg zu Stolberg**, přičemž předchozímu majiteli, svému příbuznému **Mořici Janu Nepomukovi Saint Genois d'Anneaucourt**, se zavázal vyplatit sumu ve výši 300 000 zlatých. Jelikož paskovský velkostatek držel až do roku 1885 v pronájmu císařský dvorní sekretář **Jakub von Baldass**, k jeho převzetí došlo teprve po ukončení nájemní smlouvy. Nicméně hrabě Vintř Stolberg zu Stolberg se i s rodinou přestěhoval na paskovský zámek již v květnu 1881. Paskovský zámek prošel během následujících desetiletí vícerymi stavebními úpravami, z nichž stojí za zmínku přístavba novobarokní kaple k jižní straně zámku v roce 1914. Po vzniku ČSR v roce 1918 se Vintř Stolberg-Stolberg s rodinou museli přizpůsobit novým poměrům. Důsledkem pozemkové reformy v roce 1925 došlo k redukci pozemkového majetku velkostatku, takže pozemky a rybníky bývalého

dvora v Hrabové byly postoupeny soukromým vlastníkům z řad místních občanů. V rámci tzv. zbytkového velkostatku o celkové rozloze 992 ha zůstaly původnímu majiteli kromě pozemků rovněž lihovar, sladovna a elektrárna. Po smrti Vintře (†6. listopadu 1926) zdědil velkostatek i zámek se zahradou jeho syn, **JUDr. Otto Stolberg zu Stolberg**. Ten byl zároveň posledním šlechtickým majitelem zámku, neboť na konci druhé světové války v roce 1945 byl jeho veškerý majetek zkonfiskován československým státem.

Šlechtický rod von Stolberg zu Stolberg pocházel z Durynska, později se přesunul do Porýní. Na Moravě získal statky až v průběhu 19. století. Rodový erb představoval čtyřikrát polcený štít. V 1. stříbrném poli dva vtyčení přivracení červení lososí, ve zlaté hlavě černý jelen. 2. pole třikrát dělené, v horní zlaté části černý dvouocasý lev, ve druhé stříbrné části tři červené krokve, třetí část

červená a čtvrtá zlatá. 3. pole dělené, nahoře ve zlatém poli červená orlice nad stříbrno-červeně třemi řadami šachovaným břevnem, dolní část devětkrát zlato-červeně dělená. 4. pole a 5. pole dělené se stříbrným středním štítkem s černým jelenem, ve stříbrné horní části 4. pole a dolní části 5. pole šest (1, 2, 1, 2) červených šindelů, dolní část 4. pole a horní část 5. pole dělená, nahoře v červeném poli zlatý lev, dolní pole sedmkrát zlato-červeně

dělené. Klenoty: 1. tři paví péra mezi dvěma stříbrnými pštrosími; 2. na knížecí koruně jelení parohy, červený a stříbrný, mezi nimi paví kyta; 3. červená orlice na paví kytě. Přikryvadla byla 1. černo-zlatá; 2. červeno-stříbrná; 3. červeno-zlatá. Vše spočívá na knížecím plášti splývajícím z knížecí koruny (tak užívala svůj znak i hraběcí větev, ačkoliv na knížecí atributy nárok neměla).

O členech projektového týmu

Mgr. Ivo Durec (*1964)

Erby z umělého kamene

Studoval výtvarné konstruování na Katedře výtvarné výchovy PdF UJEP v Brně, ve studiu tohoto oboru v posledních letech pokračuje pod vedením akademického sochaře Radomíra Vavruši. Vystudoval odbornou historii na FF Masarykovy univerzity v Brně. Od roku 1992 se věnuje výtvarné plastice, zvláště tvorbě replik plastik erbů šlechtických rodů i návrhům mnoha komunálních znaků. Je autorem několika soch světců, bronzových pamětních desek a desítek plastik erbů, které jsou instalovány po celé republice i v zahraničí.

PhDr. Jan Saheb, Ph.D. (*1980)

Text historické části

Vystudoval historii na FPF Slezské univerzity v Opavě, působí jako archivář v Zemském archivu v Opavě, od roku 2010 je vědeckým pracovníkem Centra pro hospodářské a sociální dějiny FF Ostravské univerzity, kde zároveň externě přednáší na katedře historie. Zaměřuje se na dějiny raného novověku se zaměřením na problematiku náboženských, vojenských a hospodářských dějin. Je autorem resp. spoluautorem několika monografií a množství odborných studií v tuzemských i zahraničních periodikách. Z jeho díla např. *Hukvaldské panství před Bílou horou (1553–1619)*; *V kontextu mensy olomouckého biskupství* (Ostrava 2011); *Moravští nekatolíci a Těšínsko v předtolerančním období* (Český Těšín 2013); *Dějiny Paskova* (Ostrava 2017).

PhDr. Karel Müller (*1958)

Heraldický dohled, text heraldické části

Vystudoval historii na FF Univerzity Palackého v Olomouci, od roku 1992 je ředitelem Zemského archivu v Opavě. Patří mezi přední heraldiky a znalce problematiky šlechty v českých zemích. Je autorem resp. spoluautorem několika monografií a množství odborných studií v tuzemských i zahraničních periodikách. Z jeho díla např. *Erbovní listiny v archivech Slezska a severní Moravy* (Opava 2001); *Erbovní galerie těšínské šlechty: kdysi v těšínské sněmovně, nyní na frýdeckém zámku* (Český Těšín 2008); *Kamenné svědectví minulosti: heraldické památky Novojičínska* (Praha–Nový Jičín 2008); *Heraldické památky Těšínska* (Český Těšín 2012).

Mgr. Petr Fuchs (*1966)

Grafické zpracování barevných erbů

Výtvarník, grafik, designér a dtp specialista. Vystudoval obor učitelství II. stupně (aprobace český jazyk a výtvarná výchova) na Pedagogické fakultě UJEP (Masarykova univerzita) v Brně. Po krátké pedagogické praxi pracoval od roku 1990 v různých soukromých firmách polygrafického zaměření (tiskárny, grafická studia) a v několika reklamních agenturách na pozicích: dtp operátor, grafik, produkční. V současné době zaměstnán v UP Brand Activation, s.r.o., v Brně jako grafik. Grafické návrhy a design provozuje také jako vedlejší výdělečnou činnost. Od roku 1988 se věnuje také výtvarné malbě - specializuje se na suchý pastel.

Anežka Špačková (*1976)
Grafická úprava brožury

Grafička a dtp specialista. Vystudovala Obchodní akademii v Hodoníně. Od roku 1994 pracovala v různých soukromých firmách polygrafického zaměření (tiskárny, grafická studia) a v několika reklamních agenturách na pozicích: dtp operátor, grafik, produkční. V současné době je OSVČ v Ostravě jako grafik. K jejím graficky zpracovaným publikacím patří např.: *Dřevěný kostel svatého Michaela archanděla v Řepišticích, Příroda regionu Slezská brána, Dřevěné kostely, kaple a zvoničky Těšínska a severovýchodní Moravy, Bruzovice – Z minulosti obce a Kapitoly z historie Moravy a Slezska*. Podílela se také na grafické úpravě informačních panelů muzea v Bruzovicích, muzea v Paskově, na informačních tabulích cyklostezky Ostrava-Beskydy a informačních tabulích Zajímavosti z historie Paskova.

Ing. Miroslav Lysek (*1963)
Projektové řízení

Po absolvování ZŠ v Dolních Domaslavicích vystudoval Střední ekonomickou školu ve Frýdku-Místku a Ekonomickou fakultu VŠB Ostrava. Do roku 2005 pracoval v různých ekonomických funkcích jak v soukromém sektoru, tak ve veřejné správě. Poté se zaměřuje, již jako OSVČ, na ekonomické a organizační poradenství, lektorské aktivity a fotografování, které se postupně přeměnilo z původní záliby v součást jeho profese. Ve spojení těchto činností se věnuje projektovému řízení, kde iniciuje a řídí především projekty regionálního charakteru - naučné stezky, informační systémy, kulturní a sportovní akce nebo vydávání propagačních materiálů a publikací s regionální tematikou.

Zdroje

Prameny

Archiv města Ostravy

- fond Archiv města Moravské Ostravy
- fond Farní úřad Moravská Ostrava

Archiwum Państwowe w Katowicach, Oddział w Cieszynie

- fond fond Komora Cieszyńska

Książnica Cieszyńska, Cieszyn

- fond Zbiór rękopisów Szersznika

Moravský zemský archiv v Brně

- fond A 3 Stavovské rukopisy
- fond A 7 – Berní příznávací listy
- fond G 2 - Nová sbírka
- fond G 7 Listiny zemského soudu

Muzeum Śląska Cieszyńskiego, Cieszyn

- fond Archiwum hrabiów Saint Genois

Národní archiv v Praze

- fond Archiv české koruny
- fond Česká dvorská kancelář
- fond Hejtmanství německých lén
- fond Morava - moravské spisy české kanceláře a české komory
- fond Registra
- fond Staré militare

Österreichische Nationalbibliothek Wien

- fond Handschriften-, Autographen- und Nachlass-Sammlung

Österreichisches Staatsarchiv Wien, Allgemeines Verwaltungsarchiv

- fond Erzbistum Olmütz

Státní okresní archiv Frýdek-Místek

- fond Archiv městečka Paskov
- fond MNV Paskov
- fond ONV Frýdek-Místek
- fond OÚ Místek

Zemský archiv v Opavě

- fond Archiv Žerotínsko-Vrbenský
- fond Augustiniáni kanovníci Fulnek
- fond Sběrka rukopisů
- fond Velkostatek Fulnek
- fond Velkostatek Paskov

Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc

- fond Arcibiskupská konzistoř Olomouc
- fond Arcibiskupství Olomouc
- fond Lenní dvůr Kroměříž
- fond Metropolitní kapitula Olomouc
- fond Ústřední ředitelství arcibiskupských statků Kroměříž
- fond Velkostatek Hukvaldy

Edice pramenů a literatura

- ADAMUS, Alois (ed.): Codex diplomaticus civitatis Ostraviae. Moravská Ostrava 1929.
- AL SAHEB, Jan: Hukvaldské panství před Bílou horou (1553 – 1619). V kontextu mensy olomouckého biskupství. Ostrava 2011.

- AL SAHEB, Jan: K formování mensálních statků olomouckého biskupství před Bílou horou. *Historica* 2010, č. 1, s. 11–22.
- AL SAHEB, Jan: Lenní statek Místek ve 2. polovině 16. století (k procesu formování mensálních držav olomouckého biskupství před Bílou horou). In: *Acta historica Universitatis Silesianae Opaviensis* 2008, s. 99–117.
- AL SAHEB, Jan: Ostravský děkanát v období potridentské rekatolizace (1563–1619). *Sborník Státního okresního archivu Frýdek–Místek* 10, 2009, s. 35–59.
- BAKALA, Jaroslav: Osídlení Místecka a Brušperska v období vrcholného feudalismu. *Frýdek–Místek* 1983.
- BALETKA, Tomáš: Dvůr olomouckého biskupa Stanislava Thurza (1497–1540), jeho kancelář a správa biskupských statků. *Sborník archivních prací* 2004, č. 1, s. 3–236.
- BELCREDI, Richard Graf (ed.): Ernst August Krahl: Mährisches Wappenbuch vom Jahre 1888. Gessertshausen 1986.
- BLAŽEK, Konrad: Der abgestorbene Adel der preussischen Provinz Schlesien und der Oberlausitz III. Nürnberg 1894.
- BOČEK, Antonín – CHYTIL, Josef (edd.): *Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae V.* Brunae 1850.
- BRANDL, Vincentius (ed.): *Libri citationum et sententiarum seu knihy pühonné a nálezové V.* Brunae 1888.
- BRANDL, Vincentius (ed.): *Libri citationum et sententiarum seu knihy pühonné a nálezové VI.* Brunae 1895.
- d'ELVERT, Christian: Weitere Beiträge zur Geschichte der böhmischen Länder im siebzehnten Jahrhunderte. *Schriften der historisch-statistischen Sektion* 17. Brünn 1868.
- DVORSKÝ, František (ed.): *Archiv český XX.* Praha 1902.
- GOJNICZEK, Waclaw: Upadek rodziny Czelów z Czechowic. Okoliczności konfliktu kanclerza Jana Czelo z Czechowic z księciem cieszyńskim Waclawem III Adamem. In: *Šlechtic v Horním Slezsku.* Katowice–Ostrava 2011, s. 137–146.
- HOSÁK, Ladislav: Historický místopis země moravskoslezské. Praha 2004.
- HOSÁK, Ladislav: Ostrava a její okolí v husitském revolučním hnutí a za jeho doznívání do počátku 16. století. In: *Ostrava. Sborník příspěvků k dějinám a výstavbě města* 3. Ostrava 1966, s. 41–87.
- HRUBÝ, František (ed.): *Moravské korespondence a akta z let 1620–1636 I.* Brno 1934.
- HRUBÝ, František: *Moravská šlechta roku 1619, její jmění a náboženské vyznání.* *Časopis Matice moravské* 46, 1922, s. 107–169.
- JANÁČEK, Josef - LOUDA, Jiří: *České erby.* Praha 1988.
- JEŽ, Radim (ed.): *Listiny těšínských knížat renesančního věku.* Český Těšín 2010.
- JEŽ, Radim: *Správa Těšínského knížectví Janem z Pernštejna v letech 1528-1545.* In: *Práce a studie Muzea Beskyd* 20, 2008, s. 225–267.
- KAMENÍČEK, František: *Zemské sněmy a sjezdy moravské I.* Brno 1900.
- LECHNER, Karl (ed.): *Die ältesten Belehnungs- und Lehensgerichtsbücher des Bisthums Olmütz.* Brünn 1902.
- MATĚJJEK, František (ed.): *Moravské zemské desky II. Kraj olomoucký 1480–1566.* Praha 1948.
- MATĚJJEK, František (ed.): *Moravské zemské desky III. Kraj olomoucký 1567–1642.* Praha 1953.
- MATĚJJEK, František: *Moravská Ostrava a okolí za třicetileté války.* Ostrava. *Sborník příspěvků k dějinám a výstavbě města* 10. Ostrava 1979, s. 167–207.
- MÜLLER, Karel: *Heraldické památky Těšínska.* Český Těšín 2012.
- MYSLIVEČEK, Milan: *Velký erbovník I.* Praha 2005.
- PILNÁČEK, Josef: *Rody starého Slezska.* Brno 1991.
- PILNÁČEK, Josef: *Staromoravští rodové.* Vídeň 1930.
- ROSOVÁ, Romana: *Historie zámeckého areálu v Paskově. Práce a studie Muzea Beskyd* 21, 2009, s. 1–26.
- SAHEB, Jan: *Dějiny Paskova.* Ostrava 2017.
- STIBOR, Jiří: *Stará Bělá 1272–1918.* Ostrava 1997.
- TUREK, Adolf: *Čeští bratři v okolí Ostravy.* In: *Ostrava. Příspěvky k dějinám a výstavbě Ostravy a Ostravska* 16. Ostrava 1991, s. 319–324.
- WOLNÝ, Gregor: *Die Markgrafschaft Mähren, topographisch, statistisch und historisch Geschildert. I. Band.* Brünn 1835.
- WOLNÝ, Gregor: *Kirchliche Topographie von Mähren. Abt. I. Olmützer Erzdiöcese, Bd. 3.* Brünn 1859.

Obsah

Projekt Galerie erbů držitelů Paskova	1
Úvod	2
Bruno ze Schaumburku	4
Stangové	5
Wolfenberkové.....	6
Černohorští z Boskovic	7
Žerotínové	8
z Kadaně	9
Jan Skála z Doubravky a Hradiště	10
Jan z Pernštejna	11
Jaroslav ml. ze Šelmberka	12
Čelové z Čechovic	13
Dudič z Hořehovice	15
Syrakovští z Pěrkova	17
Cedlarové z Hofu	18
Bruntálští z Vrbna	19
z Oppersdorfu	21
Filip Ignác z Hochu	22
von Rebentisch	23
Pamesberger von Kettenburg	25
Mitrovští z Nemyšle	26
Saint Genois d'Anneaucourt	27
von Stolberg zu Stolberg	29
O členech projektového týmu	31
Zdroje	33

Galerie erbů držitelů Paskova

Text historická část: PhDr. Jan Saheb, Ph.D. © 2018

Text heraldická část: PhDr. Karel Müller © 2018

Grafické zpracování barevných verzí erbů: Mgr. Petr Fuchs © 2018

Grafická úprava brožury: Anežka Špačková © 2018

Foto a projektová spolupráce: Ing. Miroslav Lysek

Tisk: KLEINWÄCHTER holding s.r.o.

Náklad: 1 500 ks

Vydalo Město Paskov 2018

První vydání

ISBN 978-80-270-3371-3

*Nově restaurovaný erb rodu von Stolberg zu Stolberg
nad vchodem do předzámčí*

Vydání proběhlo v rámci projektu
„Vzájemnou spoluprací ke vzájemnému poznání Pszczyna – Paskov“
financovaného z Programu INTERREG V-A Česká republika – Polsko,
fondu mikroprojektů Euroregionu Beskydy.

